

Slovencev, Hrvatov in Bolgarov. Od slovenskih umetnikov je kralj kupil osem slik, in sicer: G. Birola „Cerkev na Bregu“; Zalke Novakove „Mapa“; Ivana Groharja „Selo“; Matije Jama „Na Amperi“ in „Selska kočica“; R. Jakopiča „Pod brezami“; G. Tratnika „Selo Kozarje“; F. Vesela „Bajke“ in Jos. Ajleca skulpturo „Mladi Favn“. Tako bodo dela slovenskih umetnikov krasila dvor srbskega kralja. Za sliko F. Vesela „Bajke“ je kralj plačal 3000 frankov. To je bila najdražja slovenska slika. Obiskovavci so se zelo zanimali za slovenska dela, o katerih so tudi vsi listi najbolj pohvalno pisali. Naši slikarji stran 680. in 681. nam predstavljata prizora z razstave po fotografijah gospoda Frana Vesela. Na slovenskem oddelku se vidi tu n. pr. Ferda Vesela portret skladatelja Parma, Jakopičev „Prosjak“ v sredi in ob strani glava Bernikerjeve skulpture. Fotografija bolgarskega oddelka pa nam kaže same slike Ivana Angelova: „Pranje“, „Cigani“, „Žetev“, „Bog dal, Bog vzel“ in „Branje rož“.

Germova slika Blejskega jezera. Naš slikar g. J. Germ v Pragi je naslikal v oljnatih barvah podobo Blejskega jezera od zapadne strani sem. Ta slika je pendant k že izdanemu „Belopeškemu jezeru“ v velikosti 50×32 cm. „Blejsko jezero“ s temno gladino, v kateri se zrcalijo zlati oblaki in katero zaslanja slikovito gorovje, bo lep kras za slovenske salone. Cena na kartonu mu je 6 K. Priporočamo to lepo sliko najtoplejše.

Najtežji zvon na Kranjskem je pri Devici Mariji v Polju Težak je z jarmom vred 7230 kg, a zvon sam ima 6086 kg, — blizu 109 starih stotov. Glas zvona je: *fis*; prerez njegov spodaj 221 cm. Vlila ga je c. kr. dvorica zvonarna P. Hilzerjeva v Dunajskem Novem mestu. S prejšnjimi zvonovi: *h, dis, fis, h* tvori ta velikan veličasten kvart-sekstni akord. Veliko prednost dajejo Hilzerjevim zvonovom jarmi iz skovanega in stepenega železa, ki so jako elastični in trpežni; zvonik tresenja ne čuti in se prav lahko zvoni Poljski velikan ima tri podobe: Svetega Jožefa, sv. Alojzija in glavno podobo Brezmadežne, kateri je zvon tudi posvečen ob 50letnem jubileju razglasitve verske resnice o brezmadežnosti Matere božje. — Ta orjak je večji kakor zvon „Lisel“ v Gradcu, ki ima samo krog 96 starih stotov, težji kakor oni v Marijinem Celju na Zgornjem Štajerskem, ki ima 5779 kg, in večji kakor zagrebški, ki ima 108 starih stotov — največji torej ne le na Slovenskem, ampak največji tudi med vsemi Jugoslovani. Pretehtata ga pa zvon pri Gospe Sveti, ki tehta 118 stotov. in dunajska „Pumerin“, ki je bila vlita l. 1711 iz turških topov in tehta 19 800 kg.

Sadna razstava v Radovljici. Letos je imela Kranjska izredno dobro sadno letino. Zato je pa prav ukrenil odbor gorenjskih sadjerejcev, kateri so v Radovljici priredili sadno razstavo. Postavili so posebno zgradbo, katero nam kaže naša slika str. 697. Raz-

stavljen sadje je bilo raznovrstno in je pričalo, da se je kranjsko sadjarstvo v zadnji dobi precej povzdignilo. Dne 17. sept. je bila razstava slovesno otvorjena in je privabila mnogo obiskovavcev.

Petdesetletnica Gjalskega. Dne 26. oktobra je v Zagrebu praznoval petdesetletnico svojega rojstva in dvajsetletnico svojega književnega delovanja Ljubo Babič, bolj znan pod imenom Ksaver Šandor Gjalski. Bil je rojen dne 26. oktobra l. 1852. v Gredicah v Zagorju. Njegov oče je bil predsednik varožinskega sodišča. L. 1863. je vstopil Ljubo v gimnazijo ter se jako zgodaj bavil s književnostjo. Studiral je pravo in v teh letih ga je navdušil Turgenjev, da je začel tudi on popisovati svoj dom in svoje rojake. Vstopil je v državno službo, a l. 1897. ga je ban Khuen Hedervary umirovil zaradi njegovega narodnega mišljenja. Preselil se je na svoje posestvo v Gredice in tam živi zdaj samo književnosti. Daljša potovanja so mu razširila pisateljsko obzorje. Javno je nastopil na književnem polju l. 1884. s povestjo „Illustrissimus Battorich“. Od tega časa je priobčeval vsako leto daljše in krajše pripovedne spise. Najbolj hvalijo njegove povesti „Pod starimi krovovi“, „Na rodjenj grudi“ in „Osvit“.

Ant. Fabris. Prošli mesec je umrl srbski novinar A. Fabris. Po končanih filozofskih študijah je bil gimnazijski profesor v Spljetu, a je pustil državno službo in šel v Dubrovnik kot urednik političnega lista „Dubrovnik“. Urejeval je tudi leposlovni list „Srb“.

Rusko-japonska vojska.

Po bitki pri Ljaojanu sta se obe sovražni armadi pomikali proti Mukdenu, svetemu mestu Kitajcev, kjer so pokopani njihovi cesarji. Položaj se je toliko izpremenil, da sta obe armadi stali kakih 60 km bolj proti severu in da se je Kuropatkinu posrečilo, da je zasedel ugodnejše postojanke.

Dolgo časa sta se pripravljala oba sovražnika, ker se je drug drugega bal. Boji so se vršili le med prednjimi četami, glavni armadi pa sta se utrjevali. Dne 2. oktobra je pa Kuropatkin iznenadil svet z dnevnim poveljem, v katerem napoveduje, da se začne nova doba v tej vojski — doba ruske ofenzive. In res je začel Kuropatkin veliko bitko, z napadom na jantajske premogokope. S tem se je začela morda najdalgotrajnejša bitka, kar jih pozna vojna zgodovina, bitka, ki so jo na obširnem bojišču z različno usodo bili skoro dvanajst dni. Obe armadi sta se bojevali z največjimi žrtvami. Tu so prodirali Rusi, tam zopet Japonci. Šele poznejša zgodovina bo mogla popisovati to velikansko bitko, katera se je bila med Mukdenom in Ljaojanom ter je ostala popolnoma neodločena.